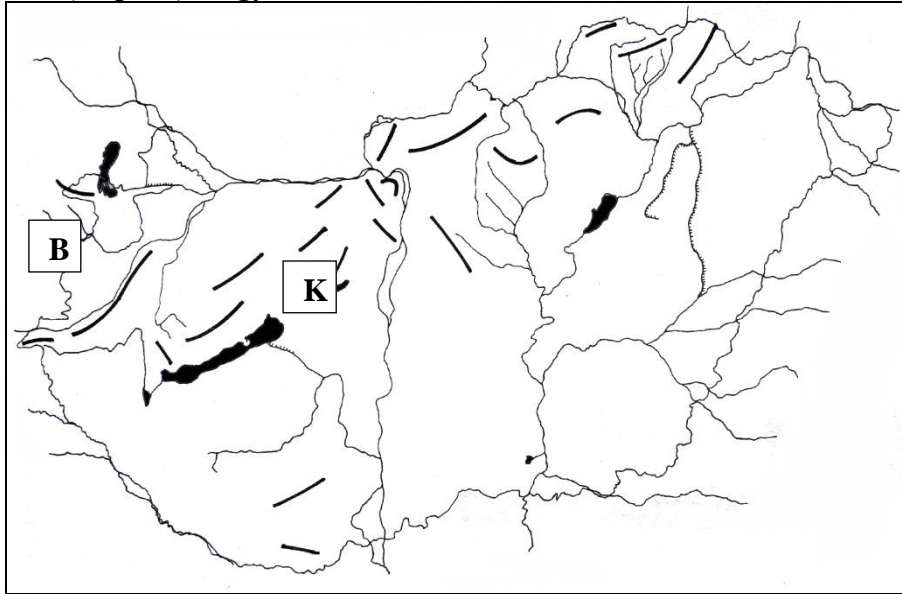

A 2014/2015. tanévi
Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
Második forduló
FÖLDRAJZ
Javítási-értékelési útmutató

I. feladatszoport

I.1. Kiegészítés (20 pont) - Egy motoros utazása

A: Írottkő	B: Kőszegi	C: nagy nyomás	D: magas hőmérséklet
E: pliocén/harmadidőszak/újidő	F: bazalt/vulkáni	G: bauxit	
H: forrás/hévízes	I: gejzír	J: vörös homokkő	K: Velencei
L: gránit	M: mállás	N: aprózódás	O: pleisztocén/jégkor
P: lösz	Q: csernozjom/mezőség	R: csuszamlások/omlások	

I.2. Párosító (15 pont) - Kirándulások a kontinenseken

1. A, E/ A, E, B
2. H
3. B
4. J
5. C
6. B, I
7. B
8. C
9. G
10. A
11. D
12. F
13. I
14. H
15. E

I.3. Hibakutatás (20 pont) - Utazási napló hibákkal

Hibás állítás:

1. Jóreménység-fok
2. két szárazföldi lemez
3. Mercalli
4. bazalt
5. vasércet
6. északról dél
7. meleg
8. meszticek
9. bivaly
10. azték

Javítás:

- Horn-fok
- óceáni és szárazföldi lemez
- Richter
- andezit
- rézércet
- délről észak
- hideg
- indiánok
- láma
- inka

II. feladatcsoport

II.1. Rajzos feladat (5 pont) - Hibás Észak-Amerika térkép

1. A Kaliforniai-félsziget hiányzik
2. A Nagy-tavaknál tócsere: a Felső-tó helyén a 90 fokkal elforgatott Michigan-tó van
3. A Mississippinek tölcse-torkolata van
4. Grönland átfordítva található
5. A Colorado az óceánba ömlik

II.2. Párosító (15 pont) - Dunai szigetek

- A: Csepel-sziget
B: Szentendrei-sziget
C: Szigetköz
D: Mohácsi-sziget

1. C, B, A, D
2. A
3. C
4. A, B, C, D
5. C
6. -
7. A, B, C, D
8. B
9. A
10. D
11. A, B, C, D

II.3. Párosító, reláció, többszörös választás (15 pont) - Tengerpartok felszínformái

1. feladat (5 pont)

A: **abráziós fal**B: **abráziós barlang/fülke**C: **abráziós torony**D: **abráziós terasz**E: **törmeléklejtő**

2. feladat (5 pont)

A dagály magassága a Földközi-tenger partvidékén	<	A dagály magassága az Atlanti-óceán partvidékén
A dagály magassága újholdkor	=	A dagály magassága teleholdkor
A dagály magassága a Duna torkolatánál	<	A dagály magassága a Temze torkolatánál
Az egy nap alatt kialakuló apály száma Lisszabonnál	=	Az egy nap alatt kialakuló dagály száma Lisszabonnál
A tengervíz átlagos kloridtartalma	>	A tengervíz átlagos szulfáttartalma

3. feladat (5 pont)

a) 1, 3, 4

b) 1

c) 1

d) 2, 3

e) 1, 3

II.4. Igaz–Hamis (10 pont) – Etiópiai vízerőmű

a) feladat (5 pont)

1. I

2. H

3. I

4. H

5. I

b) feladat (5 pont)

1. I

2. I

3. I

4. H

5. I

III. feladatcsoport

III.1. Hibakutatás (10 pont) - Brazília

Hibás állítás:

1. Rio de Janeiro
2. spanyol
3. Paraná-medence
4. széntüzelésű hőerőművek
5. ananász

Javítás:

- Brasília/Brazíliaváros
portugál
Amazonas-medence
vízerőművek
kávész

III.2. Rajzos feladat (20 pont) - Oroszország és szomszédjai

1. feladat (11 pont)

1. Kazahsztán
2. Fehéroroszország/Belarusz Köztársaság/Beloruszlia
3. Üzbegisztán
4. Grúzia
5. Ukrajna
6. Moldávia/Moldova
7. Észtország
8. Azerbajdzsán
9. Lettország
10. Örményország
11. Türkmenisztán

2. feladat (9 pont)

A: Észtország

C: Litvánia

D: Fehéroroszország/Belarusz Köztársaság/Beloruszlia

E: Ukrajna

G: Grúzia

I: Azerbajdzsán

K: Kazahsztán

L: Üzbegisztán

N: Kirgizisztán

III.3. Számítási feladat (11 pont) - Az Európai Unió keleti bővítése

1. feladat (7 pont)

Nagyobb arányban járult hozzá az EU teljes GDP-jéhez: Bulgária

Számítás menete:

Ciprus kiválasztása (1 pont)

Bulgária kiválasztása (1 pont)

A számítás képletének megállapítása: $GDP = GDP/fő \cdot népesség$ (1 pont) (felírt képlet nélkül is 1 pont, ha a számításban a képlet került alkalmazásra)

Ciprus teljes GDP-je 2011-ben: $(GDP/fő \cdot népesség)$ 17 724 000 000 euró (1 pont)

Bulgária teljes GDP-je 2011-ben: $(GDP/fő \cdot népesség)$ 38 318 800 000 euró (1 pont)

Viszonyítás: Bulgária GDP-je > Ciprus GDP-je (1 pont)

Helyes válasz beírása: Bulgária (1 pont)

(A megoldáshoz az arányok kiszámítása, viszonyítása is megfelelő:

EU27 teljes GDP-je 2011-ben: $(GDP/fő \cdot népesség)$ 12 616 934 400 000 euró

Ciprus GDP-je osztva EU27 GDP-jével és szorozva 100-al: 0,14%

Bulgária GDP-je osztva EU27 GDP-jével és szorozva 100-al: 0,30%)

2. feladat (3 pont)

Magyarország egy főre jutó GDP értéke az EU27 értékéhez viszonyítva 2004-ben (%): (Mo. GDP/fő értéke osztva EU27 értékével és szorozva 100-al) 37,3% (1 pont)

Magyarország egy főre jutó GDP értéke az EU27 értékéhez viszonyítva 2011-ben (%):. (Mo. GDP/fő értéke osztva EU27 értékével és szorozva 100-al) 39,3% (1 pont)

A változás iránya (húzza alá a megfelelő választ): közeledett az átlaghoz / távolodott az átlagtól (1 pont)

3. feladat (1 pont)

Horvátország

III.4. Párosítás (9 pont) - Világvárosok

1. A
2. X
3. C
4. D
5. X
6. X
7. A
8. B
9. C

IV.Feladatcsoport

IV.1. Rajzos feladat (20 pont) - Fontos határátkelőhelyeink

1. G
2. C
3. D
4. B
5. I
6. H
7. J
8. A
9. F
10. E
11. D
12. G
13. B
14. E
15. I
16. A
17. F
18. H
19. C
20. J

IV.2. Esszé (10 pont) - Magyarország földgáz-gazdálkodása

1. Magyarország földgázfogyasztása az elmúlt öt évben összességében jelentősen (mintegy harmadával) **csökkent**. (Jelentős felhasználók a lakosság, az ipar és a villamos energia szektor új, nagyerművei).
2. A **fogyasztás csökkenésének egyik oka a lakossági földgázfelhasználás mérséklődése volt**, bár itt a csökkenés volumene kisebb mértékű. Ennek oka a földgáz, mint energiahordozó árának emelkedése volt (az időjárás/enyhe telek is említhetőek). Ez más energiahordozóra való váltásra, illetve takarékosagra ösztönözte a lakosságot.
3. A **hazai földgáztermelés az utóbbi években**, a készletek (ipari vagy) kimerülése miatt, **kb. 40%-kal csökkent**, így a csökkenő igények kisebb részét tudja kielégíteni (2013-ban 20-22%-át).
- 4-5. A **legfontosabb földgázlelőhelyeink ma a Dél-Alföldön vannak**, Algyő, Szank, Üllés (Kiskundorozsma, Szeged, Makó is jó) térségében, **illetve a Tiszántúlon** (Szeghalom-Gyomaendrőd-Hajdúszoboszló térségében). (Zala és Somogy is elfogadható.)
- 6-7. Éppen ezért Magyarország jelentős (az EU-ban is kiemelkedő), de kisebb mértékben csökkenő földgázimportra szorul, amelyet döntően Oroszországból csővezetéken (Testvériség) át szállítunk.
8. Új jelenség, hogy a behozott földgáz egyre növekvő részét továbbszállítjuk déli szomszédaink számára (reexport).
9. A földgázellátás folyamatossága, biztonsága, különösen téli, fűtési időszakokban döntő fontosságú, ezért nagy természetes földgáztárolókban jelentős készletek kerülnek felhalmozásra a megnövekedett igények kielégítésére (öt nagy tározó)
10. A korábbi orosz-ukrán gázárvita, illetve az ez évi fegyveres konfliktus Kelet-Ukrajnában ezt veszélyeztetheti, ezért nagy jelentősége van az energiatakarékosnak, a hazai (például megújuló) energiaforrások hatékony bevonásának, illetve a beszerzés diverzifikálásának (Déli Áramlat, Nabucco vagy más utak említése).

IV.3. Szövegelemzés (10 pont) - A hazai migránsok

- a. Amerikai Egyesült Államok (USA)
- b. kb. 350 ezer fő
- c. A lakó- és munkahely (vagy oktatási intézmény) közti ideiglenes, napi, heti akár havi rendszerességű vándorforgalom az ingázás.
- d. Németország, Nagy-Britannia, Ausztria, Hollandia
- e. A Nagy-Britanniába költözők különösen fiatalok. Eltérően a németországi és az ausztriai bevándorlóktól, körükben meglehetősen kevés a szakmunkás (15%), viszont sok az érettségizett (43%) és a diplomás (36%). Lényegében azonos arányban találunk közöttük férfiakat és nőket. Túlnyomó részük nőtlen vagy hajadon.

IV.4. Igaz-Hamis (10 pont) - Élelmiszeripar és mezőgazdaság

1. I
2. H
3. I
4. I
5. I
6. H
7. H
8. I
9. I
10. H

Összesen 200 pont.

Több jó válaszra az alábbi jel utal: / (bármelyik leírt válasz megfelelő a felsoroltak közül)
vagy a javítókulcs szövegében olvasható, ha több megoldás is jó.